

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender

Årgång 28

Nummer 2

2023

Stockholms-Gillet's Vårgille 2023

äger rum måndagen den 22 maj kl. 17.00

Foto: Diverstina.com

Välkommen till Stockholms-Gillet's Vårgille och årsmöte måndagen den 22 maj!

Stadshuset fyller 100 år! Vad kan vara mer passande då än att få en rundvandring i Stadshuset med en initierad och kunnig person?

Kl. 17.00 ses vi på Stadshusets borggård och möts då av Henrik Nerlund, som ska visa oss runt och berätta om byggnaden. Henrik är kanslichef för Stockholms skönhetsråd, arkitekturhistoriker, journalist och författare. Han sitter dessutom i Stockholms-Gillet's råd.

C:a kl 18.30, direkt efter Stadshuset, äter vi en gemensam måltid hos Kalf & Hansen, Bolinderplan 3, bortom Serafen.

Middag

I samband med middagen kommer Ann-Charlotte Backlund att berätta om vissa detaljer i

Stadshuset. Ann-Charlotte var tidigare chef för Stadsmuseet.

OBS! Antalet deltagare i visningen av Stadshuset får tyvärr bara vara högst 50 personer. Med hänsyn till det begränsade antalet har medlemmar företräde till visningen. Här gäller först till kvarn. När visningen är fullbokad finns det ändå möjlighet att anmäla sig till årsmöte och middag, och att bjuda med gäster till middagen.

Kostnaden för deltagande i visning och måltid är 570 kr. Måltid, utan visning 520 kr för medlem och 570 kr för medföljande gäst, alkoholfri måltidsdryck ingår.

Anmälan

Sista anmälningsdag är fredagen den 12 maj. Anmälan till Vårgillet sker genom att sätta in

pengarna på Stockholms-Gilletts pluskonto 1381-3, eller Swish 1234002234, så att de är Gillet tillhanda senast den 12 maj. Ange avsändare och telefonnummer samt eventuella dietrestriktioner. Munsänkens (Christel Wiman) mobilnummer är 0725-426 711 och Intendentens (Charlie Hahne) 0704-807 616.

Stadshuset

Stockholms stadshus är beläget på den gamla Eldkvarnstomten på Kungsholmen. 1908 beslöt Stockholms stadsfullmäktige att låta uppföra ett kommunalhus med festvåning på tomten mot Mälaren. Arkitekt Ragnar Östberg fick uppdraget att rita den påkostade byggnaden. Det tog 15 år att fullborda byggnaden, som invigdes på midsommarafton 1923. Ragnar Östberg lär ha inspirerats av Dogepalatset samt Markuskyrkans kampanil i Venedig. Stadshusets yttre och inre bär även influenser av bland annat italiensk renässans, nordisk gotik och islamisk konst, som Östberg förenade till en alldeles egen stil. Drygt en miljon handslagna och knappt sju miljoner maskinslagna

Serafimerlasarettet

Med anledning av att årsstämman och Vårgilletts middag hålls inom området för vad som tidigare var Serafimerlasarettet kommer här en kort historik.

Den 30 oktober 1752 öppnades Kungl. Serafimerordenslasarettet som anses vara Sveriges och Finlands första sjukhus. Efter detta tillkom flera lasarett och år 1789 fanns ett 20-tal lasarett i landet. Lasarettet förlades i den Gripenhielmska malmgården – den ursprungliga byggnaden utgör mittpartiet i den tidigare kirurgkliniken som idag disponeras av Utbildningsförvaltningen i Stockholm. Många byggnader har tillkommit och området har byggts till och om i omgångar. Merparten av byggnaderna vi ser idag tillkom i slutet av 1800-talet och ritades av Medicinalstyrelsens arkitekter Axel och Hjalmar Kumlien.

Portbyggnaden till Serafimerlasarettet uppfördes år 1792. Arkitekten Erik Palmstedt som också låg bakom utformningen av huvudbyggnaden fick

Kallelse till Årsmöte den 22 maj ca kl 18.30

Handlingarna – dagordningen, styrelsens verksamhetsberättelse samt den ekonomiska rapporten – kommer att kunna läsas på Gilletts hemsida 10 dagar före årsmötet (12/5). Dokumenten kommer också att finnas tillgängliga för läsning på plats.

tegelstenar användes för att färdigställa arkitektens skapelse. Stadshusbygget räknas som ett av landets främsta byggnadsverk i den nationalromantiska stilen. Med sitt 106 meter höga torn är det även ett känt landmärke i Stockholm. Bland dess mest kända salar märks Blå hallen, Gyllene salen och Prinsens galleri. För den konstnärliga utsmyckningen engagerades en lång rad konstnärer och formgivare, bland annat Carl Eldh, Christian Eriksson, prins Eugen, Einar Forseth, och Carl Malmsten. Stockholms stadshus är säte för Stockholms kommuns förvaltning och ledning, det är här Stockholms kommunfullmäktige sammanträder och borgarråden arbetar.

*Serafimerordens kors.
Källa: Wikimedia Commons.*

här friare händer att skapa någon mer tidstypiskt. Byggnaden uppfördes i sandsten. I tympanonfältet sitter Sveriges riksvapen och runt detta serafimerordens kedja.

Serafimerlasarettet övertogs av staten 1937, men till följd av tillkomsten av Karolinska sjukhuset 1940 och Huddinge sjukhus 1972 förlorade man sin ställning som undervisnings- och forsknings-sjukhus och lades ned i januari 1980. Dessförinnan, den 6 april 1964 utfördes den första transplantationen någonsin i Sverige på Serafimerlasarettet. Det var en 17 år gammal man som fick ta emot en njure från sin pappa.

Servicehuset Pilträdet där restaurang Kalf & Hanssen ligger uppfördes 1982.

Johan Tamm in memoriam †

Vår vän och Gillebroder advokaten Johan Tamm avled den 28 augusti 2022, efter en kort tids sjukdom. Han blev 76 år gammal.

Johan var medlem av Gillet sedan 2003 och var under en period vice ålderman och har även varit skrivare i Rådet. Jag hade nöjet att samarbeta med honom i stipendienämnden under flera år. Men vår vänskap sträckte sig långt tillbaka i tiden. Redan på 90-talet lärde vi känna varandra i Stockholmspartiet. Johan blev utsedd till ordförande i Gamla stans Råd, ett kommunalt organ vars syfte var att stärka boendes och företagens inflytande över sin stadsdel. Johan hade ett genuint engagemang för Gamla stan

och hans kloka och självständiga omdöme var till stor glädje för Stockholms-Gillet, som har så mycket av sin verksamhet förlagd till stadsdelen. Johan är djupt saknad i de många ideella organisationer där han var aktiv. I det fördolda gjorde han stora insatser.

Stella Fare
Ordf. stipendienämnden

Ny medlem i Stockholms-Gillet

Vid rådmötet den 23 mars 2023 invaldes *Hans-Peder Richter* som önskas varmt välkommen i Gillet.

Nya Gillevänner

Ni vet väl att numera står Gillet öppet för alla som är födda eller uppvuxna i Stockholms län. Även anhöriga till medlemmar som bott huvuddelen av sitt vuxna liv i Stockholms län är varmt välkomna att ansöka om medlemskap. Känner ni några som skulle vara intresserade att odla sitt Stockholmsintresse genom att delta i Gillets olika aktiviteter går det bra att ladda ner ansökningsblanketten från Gillets hemsida eller kontakta vår intendent.

2022 års stipendiater

Vid Midvintergillet den 2 mars mottog 2022 års stipendiater sina diplom av Stella Fare och fick berätta lite om sina olika projekt som omnämndes i förra Gille Tidender.

Övre raden från vänster: *Mattias Frihammar, Lars Kaijser* och *Sven Lorentzi*.

Nedre raden från vänster: *Inga-Lena Ångström Grandien, Helen Broms, Anna Brodow Inzaina, Magdalena Nordenson* samt *Stella Fare*.

Ej närvarande på utdelningen var *Simon Ekström* och *Christopher Vainesworth*.

Stockholms-Gillet stipendium 2023

Stockholms-Gillet stipendienämnd utlyser härmed ett eller flera stipendier att utdelas till personer eller institutioner för att främja, stödja eller belöna forskning som söker klarlägga förhållanden med anknytning till Stockholms bebyggelse och kulturella utveckling. Se även vår hemsida www.stockholmsgillet.se

Skriftlig, utförligt motiverad ansökan, ställd till **Stockholms-Gillet**, Trängsund 2B, 111 29 Stockholm. Ansökan som även kan skickas digitalt till intendenten@stockholmsgillet.se skall vara ingiven senast den 31 maj 2023.

Åldermannens ruta

Vårvindar friska

Så har då våren äntligen kommit med sitt underbara ljus och längre dagar med fågelsång och människosång. Glatt sjunger vi och trallar de allra käraste årstidssångerna och psalmerna varav en del vi lärt oss redan i skolan. Ingen årstid är så besjungen i Sverige som våren: Nu grönskar det i dalens famn, Våren kommit till vår bygd, Den blomstertid nu kommer, Vårvindar friska leka och viska för att bara nämna några.

Just i år kanske några av oss ändå tvekat att stämma upp i alla de livsglada vårsångerna i durtonarter, när våren gäckt oss och i stället låtit snön vräka ner och vårvindarna varit lite väl friska.

Med blicken fäst på marken för att inte halka och bryta oss och därmed behöva bli omhändertagna på redan överfulla sjukhus, har längtan efter vår med barmark och sippor blivit nästan övermäktigt.

En längtan som vi vet kommer att uppfyllas också denna vår till skillnad från världens och Sveriges eget klimatmål som förskjuts för varje år och aldrig verkar bli av. Ska våra barn, barnbarn och barnbarnsbarn också i framtiden kunna lyssna till koltrast och näktergal, njuta av Kungsträdgårdens körsbärsblom, blå- och vitsippornas skira slöjor i och runt vår stad, så må vi alla hjälpas åt med att tänka framåt. Men förutom att lyssna på miljömedvetna ungdomars röster, läsa och lyssna på vad vetenskapspersoner

rapporterar också börja i det lilla som ju om många gör så kan få betydelse både här och nu och sedan. Att tex välja kollektivtrafiken i stället för bilen utom när det verkligen behövs. För att detta ska fungera behöver vi självklart bygga ut och förbättra den befintliga kollektivtrafiken med både nya och tätare turer och då också och än mer tänka in de rika möjligheterna till transport på alla de vattenvägar som Stockholm har att erbjuda. Visst kostar det, och går inte att trolla fram på en gång men att ha en vision och långsiktigt satsa på en grön och skön stad omgiven av friskt vatten, i ett ständigt växande Stockholm är att tänka på kommande generationers möjligheter att få bo, verka och vistas i en stad där man vill vara. Våra folkvalda har här ett ansvar som måste sträcka sig längre än en mandattid. Men också vi, alla andra som värnar om vår kära huvudstad, (Nordens Venedig, Capital of Scandinavia) kan och får vara med och verka för ett hållbart Stockholm här och nu och sedan.

Sköna maj välkommen till vår bygd igen.

Sköna maj välkommen, våra lemars vän.

Känslans gudaflamma väcktes vid din ljusning.

*Eder Ålderman
Kristina Ljunggren*

Höstgillet

planeras till den 26 oktober. Boka in kvällen redan nu!

Gille-Kontakt!

Telefon kansliet 08-4112648 • Intendent: Charlie Hahne, intendenten@stockholmsgillet.se

Redaktör för Gille-Tidender: Agneta Rydberg

Hemsida: www.stockholmsgillet.se